

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sk/12/2018
Identifikačné číslo spisu: 2017200030
Dátum vydania rozhodnutia: 13.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2017200030.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľky (pôvodne žalobkyňa): Q. L., W.. XX.X.XXXX, F. T. XXX/X, XXX XX Z., právne zastúpená Fridrich Palko, s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 81363 Bratislava, o správnej žalobe v sociálnych veciach, o kasačnej sťažnosti sťažovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 43Sa/5/2017 zo dňa 14. mája 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 43Sa/5/2017 zo dňa 14. mája 2018 m e n í tak, že rozhodnutie Generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne č. 15980-32/2016-BA zo dňa 21. novembra 2016 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie č. 15980-18/2016-BA zo dňa 12. mája 2016 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

Sťažovateľke p r i z n á v a úplnú náhradu trov konania voči žalovanému.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Rozhodnutím č. 15980-32/2016-BA zo dňa 21.11.2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom pre prejednávajúcu právnu vec (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie sťažovateľky podané proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. 15980-18/2016-BA zo dňa 12.05.2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), vo veci priznania nároku na úrazovú rentu od 05.10.2011 do 31.10.2011 v sume 264,60 € a od 01.11.2011 v sume 356,60 € mesačne, následne valorizovanú a upravenú v zmysle zák.č. 461/2003 Z.z. a nepriznania nároku na výplatu úrazovej renty od 01.04.2013 do 30.11.2013 z dôvodu trvania nároku na úrazový príplatok, v dôsledku choroby z povolania s dátumom prvého zistenia dňa 05.10.2011, zamietol v celom rozsahu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

2. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný konštatoval, že na základe právoplatného rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 38Sp/60/2014 zo dňa 16.12.2015 bol zdravotný stav sťažovateľky na účely úrazovej renty opätovne posúdený posudkovou lekárkou pobočky, ktorá v lekárskej správe zo dňa 20.04.2016 stanovila mieru poklesu pracovnej schopnosti sťažovateľky na účely úrazovej renty vo výške 75% s dátumom vzniku nároku na úrazovú rentu odo dňa 05.10.2011. Na základe tejto lekárskej správy bolo vydané prvostupňové rozhodnutie, voči ktorému podala sťažovateľka opravný prostriedok, nakoľko nesúhlasila so stanovenou mierou poklesu pracovnej schopnosti vo výške 75%, pričom tvrdila, že stratila úplne pracovný potenciál vo vzťahu k práci, z ktorej jej vznikla choroba z povolania, a preto žiadala priznať 100% mieru poklesu pracovnej schopnosti.

3. Na základe podaného opravného prostriedku bol zdravotný stav sťažovateľky opätovne zhodnotený posudkovou lekárkou pobočky, ktorá zotrvala na miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vo výške 75%, keď poškodená nedoložila do konania žiadne nové lekárske nálezy, ktoré by ovplyvnili pôvodné závery vyplývajúce z lekárskej správy zo dňa 20.04.2016. Následne po postúpení posudkovej dokumentácie posudkovému lekárovi Sociálnej poisťovne - ústredie bol opätovne posúdený zdravotný stav sťažovateľky, pričom lekárskou správou zo dňa 12.07.2016 posudková lekárka zotrvala na záveroch posudkového lekára - pobočky, pričom bolo v nej konštatované, že sťažovateľka by mohla vykonávať prácu

bez expozície prachu, chemických dráždivých látok, ofenzívnych alergénov a vo vyhovujúcich mikroklimatických podmienkach. V tejto súvislosti uviedla, že by to mohlo byť na inej prevádzke s adekvátnym a funkčným vetraním, odsávaním, kde by bola oddelená sekcia výroby múčnych výrobkov a kuchyne na prípravu obedov, s obmedzeniami vyplývajúcimi z precitlivenosti na múku, bez prípravy múčnych jedál, prípadne s použitím špeciálnych osobných ochranných pomôcok alebo pri príprave studenej kuchyne.

4. K argumentácii, podľa ktorej sa miera poklesu pracovnej schopnosti posudzuje vo vzťahu k doteraz vykonávanej činnosti zamestnanca, žalovaný uviedol, že pôvodná prevádzka zamestnávateľa, kde sťažovateľka vykonávala svoju činnosť zanikla. Preto by mohla vykonávať túto činnosť v inej prevádzke za podmienok uvedených vyššie. Posudková lekárka ústredia v lekárskej správe zo dňa 12.07.2016 odôvodnila správnosť stanovenia miery poklesu pracovnej schopnosti vo výške 75% aj tým, že u sťažovateľky nebola potvrdená závažnejšia precitlivenosť na múku, nebola potvrdená ani priedušková astma, dokonca ani hypereaktivita dýchacích ciest, t.j. zvýšená náchylnosť dýchacích ciest na inhaledné stimuly, a teda v jej prípade ide o ľahký stupeň postihnutia horných dýchacích ciest. V závere žalovaný uviedol, že odvolanie nie je dôvodné, prvostupňový správny orgán postupoval pri rozhodovaní v súlade s legislatívou SR, upravujúcou predmetnú problematiku a tiež v súlade s právnym názorom Krajského súdu v Trnave vysloveného v rozsudku sp. zn. 38Sp/60/2014 zo dňa 16.12.2015.

5. Vo včas podanej správnej žalobe v sociálnych veciach podľa § 199 a nasl. zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „S.s.p.“) sťažovateľka najmä uviedla, že

- stanovená miera poklesu pracovnej schopnosti nezodpovedá jej chorobe z povolania, nakoľko stratila úplne pracovný potenciál vo vzťahu k práci, z ktorej jej choroba z povolania vznikla;
- žalovaný formulár „hlásenie choroby z povolania“ považoval za listinný doklad, ktorý má najmä štatistický význam, s čím sťažovateľka nesúhlasila;
- miera poklesu pracovnej schopnosti má byť posudzovaná vo vzťahu k doterajšej pracovnej schopnosti vykonávanej u zamestnávateľa, u ktorého došlo k vzniku choroby z povolania, a preto je irelevantný druh práce, ktorý vykonávala u predchádzajúcich zamestnávateľov a taktiež je irelevantný druh profesie, v ktorej bola vyučená;
- správne orgány neprihliadali na prostredie, v ktorom prácu vykonávala, ale vychádzali len z povahy

práce, ktorú vykonávala;

- nesúhlasí so záverom lekárskej správy posudkového lekára ústredia zo dňa 12.7.2016, ktorý konštatoval ľahký stupeň poškodenia dýchacích ciest, pretože v jej prípade sa jedná o stredne ťažký stupeň poškodenia dýchacích ciest;
- namieta procesný postup žalovaného pri jej opätovnom posudzovaní zdravotného stavu, a to v súvislosti s dostatočným počtom dní prípravy na ústne pojednávanie, keď predvolanie na ústne pojednávanie o posúdení úrazovej dávky určené na deň 12.07.2016 jej bolo doručené obyčajnou poštovou zásielkou dňa 08.07.2016, t.j. 2 pracovné dni pred ústnym pojednávaním, čo jej neumožnilo zabezpečiť nové lekárske správy, ktoré mala predložiť;
- zápisnica z pojednávania o posúdení úrazovej dávky zo dňa 12.07.2016 vykazuje formálne nedostatky, keď v tejto absentuje podpis posudkového lekára, odborného lekára ako aj sťažovateľky.

-

6. Krajský súd v konaní podľa § 199 S.s.p. dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby z týchto dôvodov:

- krajský súd sa stotožnil s argumentáciou žalovaného, pokiaľ ide o dôvody na základe ktorých došlo k určaniu miery poklesu pracovnej schopnosti, keď táto sa posudzuje na výkon konkrétnej pracovnej činnosti a nie na výkon na konkrétnom pracovisku;
- poukázal na zhodné závery posudkových lekárov, ktoré boli v jednotlivých lekárskejších správach dostatočne podložené argumentmi, ktoré viedli k stanoveniu miery poklesu pracovnej schopnosti;
- pri posudzovaní zdravotného stavu bolo vychádzané z náplne práce (profesiogramu), bolo prihliadané na dôsledky poškodenia zdravia na výkon doterajšej činnosti sťažovateľky žalobkyne ako aj na zníženie alebo stratu pracovných zručností, a tiež bola skúmaná možnosť jej ďalšieho uplatnenia u zamestnávateľa;
- podľa ust. § 135 ods. 1 S.s.p. je na rozhodnutie správneho súdu rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy;
- až na pojednávaní dňa 14.05.2018 právny zástupca sťažovateľky predložil lekárskejší posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia ako aj prepúšťaciu správu, z ktorých vyplýva, že došlo k zhoršeniu zdravotného stavu v súvislosti s chorobou z povolania, pričom v čase posudzovania zdravotného stavu tieto skutočnosti neboli posudkovým lekárom známe;
- v prípade zhoršenia zdravotného stavu v súvislosti s chorobou z povolania, môže sťažovateľka podať žiadosť o prehodnotenie úrazovej renty, pričom posudkový lekár určí novú mieru poklesu pracovnej schopnosti a dátum, odkedy k tejto zmene došlo;
- samotná skutočnosť, že zápisnica o ústnom pojednávaní zo dňa 12.07.2016 nie je podpísaná posudkovým lekárom a sťažovateľkou nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia, a to aj s poukazom na to, že bola podpísaná právnym zástupcom sťažovateľky, pričom vytýkaný nedostatok neznamená, že konštatovania uvedené v zápisnici nie sú pravdivé, resp. že by neboli zaznamenané v znení ako boli prezentované osobami zúčastnenými na ústnom pojednávaní. Navyiac nebol namietaný obsah zaznamenaný v tejto zápisnici;
- sťažovateľka mohla požiadať o odročenie pojednávania pred správnymi orgánmi, pokiaľ považovala prípravu na pojednávanie za nedostatočnú alebo z dôvodu, že potrebuje čas na predloženie lekárskejších správ;
- bez zistenia konkrétnych skutočností vyplývajúcich z obsahu iných lekárskejších správ a posudkov, resp. dôkazov iného druhu, správny súd nemôže závery posudkových lekárov nerešpektovať, resp. znižovať ich dôkazný význam pre posúdenie veci.

-

7. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka v zákonnej lehote podala kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) a h), t.j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.

8. Najmä uviedla, že právne posúdenie veci v bode 9. riadok 6 napadnutého rozsudku považuje za nesprávne, kde krajský súd vyložil pojem "pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť"

zamestnanca" s legislatívnou skratkou "pokles pracovnej schopnosti" v § 88 ods. 1 zákona č.461/2003 Z.z. pre účely výpočtu úrazovej renty takým spôsobom, že "určenie miery poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca" posudzoval na výkon konkrétnej pracovnej činnosti a nie na výkon na konkrétnom pracovisku. Nesprávnosť tohto právneho posúdenia spočíva v tom, že výraz miera "poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca" sa posudzuje na výkon na konkrétnom pracovisku. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/82/2008 zo 16.12.2008.

9. Z výkladu kasačného súdu vo vyššie uvedenom rozsudku je tiež zrejmé, že ak podmienky vykonávania práce na pôvodnom pracovisku obmedzujú schopnosť výkonu práce úplne, potom nie je presvedčivá ani zmena poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť na 70%.

10. Ďalej poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/133/2016 z 30.5.2018, v zmysle ktorého sa schopnosť vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca posudzuje na účely nároku na úrazovú rentu nielen vo vzťahu k obsahu pracovnej činnosti ale aj k podmienkam (prostrediu), za ktorých bola vykonávaná doterajšia pracovná činnosť.

11. Aj systematický výklad ustanovenia § 88 ods. 1 zák. č.461/2003 Z.z. v spojení s § 8 ods. 2, ods. 4 a § 88 ods. 3 tohto zákona umožňuje urobiť záver o tom, že pokles pracovnej schopnosti pre účely výpočtu úrazovej renty sa posudzuje v súvislosti s plnením pracovných úloh u toho zamestnávateľa, u ktorého sa choroba z povolania zistila.

12. Sťažovateľka tiež poukázala na právnu vetu rozhodnutia uverejneného pod č. 107/2011 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

13. Ďalej sťažovateľka poukázala na výklad krajského súdu v riadku 15 bodu 9 napadnutého rozsudku, kde uviedol, že bola skúmaná možnosť ďalšieho uplatnenia žalobkyne u zamestnávateľa. Následne poukázala na preskúmané rozhodnutie, výklad v riadku 30. (V tomto smere taktiež posudkový lekár neskúma, či zamestnávateľ môže alebo nemôže realizovať aj čiastočnú pracovnú náplň (v prípade poškodenej je to 25% pracovnej náplne), t.j. ďalej zamestnávať poškodeného napriek skutočnosti, že je na vykonávanie niektorých pracovných činností vzhľadom na následky choroby z povolania nespôsobilý.), v zmysle ktorého posudkový lekár nemá skúmať možnosť realizácie čiastočnej pracovnej náplne u pôvodného zamestnávateľa, avšak tento výklad je v priamom rozpore s ustálenou praxou kasačného súdu, podľa ktorej sa skúma výlučne to, či celú aj čiastočnú pracovnú náplň možno vykonávať u pôvodného zamestnávateľa na pôvodnom pracovisku.

14. Ďalej uviedla, že posudzovať pre účely určenia poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca sa môže iba výkon doterajšej činnosti na pôvodnom pracovisku bez ohľadu na to, či zaniklo alebo existuje v čase posudzovania poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca.

15. S poukazom na závery uvedené v zrušujúcom rozsudku krajského súdu sp. zn. 38Sp/60/2014 z 16.12.2015 sťažovateľka namietala, že z výrazu použitého krajským súdom v rozsudku z 16.12.2015 "konkrétnej pracovnej činnosti navrhovateľky u posledného zamestnávateľa" správny orgán prevzal vo svojom rozhodnutí výraz "konkrétnou pracovnou činnosťou u zamestnávateľa" a v napadnutom rozsudku krajského súdu z 14.5.2018 došlo k rozlomeniu jednotného pojmu na dva pojmy "na výkon konkrétnej pracovnej činnosti a nie na výkon na konkrétnom pracovisku".

16. Následne namietala, že krajský súd v napadnutom rozsudku v bode 9. riadok 11 až 16 uviedol, že správny orgán prihliadol pri určení výšky miery poklesu pracovnej schopnosti u žalobkyne okrem iného aj na možnosť ďalšieho uplatnenia sťažovateľky u zamestnávateľa, čo je v rozpore s odôvodnením preskúmaného rozhodnutia strana 6, riadok 6 až 8.

17. Posudkové lekárky v posudkoch z 20.4.2016 a 12.7.2016 konštatovali, že sťažovateľka nie je spôsobilá vykonávať prácu na pôvodnom pracovisku, avšak nesprávne právne posúdili otázku "schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca", pretože pri jeho napĺňaní vzali od úvahy rozsah činností, ktoré sťažovateľka na pôvodnom pracovisku nevykonávala, ako činnosti, ktoré môže vykonávať, a súčasne uviedli, že túto prácu môže vykonávať iba s obmedzeniami t.j. len v prostredí bez múčnych alergénov v ovzduší, bez nadmernej prašnosti a chemických exhalátov, bez expozície ofenzívnym alergénom a v nevyhovujúcich mikroklimatických podmienkach, pričom ako doteraz vykonávaná pracovná činnosť je definovaná: "pekárka-kuchárka", a nesprávne právne posúdenie spočíva v tom, že príprava jedál studenej kuchyne ako činnosti, ktorú môže sťažovateľka vykonávať s obmedzeniami, nie je doterajšou činnosťou sťažovateľky ako zamestnanca a na pôvodnom pracovisku nie sú také podmienky, aké sú uvedené v lekárskejších posudkoch, v ktorých by mohla pracovať.

18. Nesprávny právny výklad pojmu "schopnosť vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca", keď pojem "možnosť ďalšieho uplatnenia žalobkyne u zamestnávateľa (na pôvodnom pracovisku za pôvodných podmienok)", ktorý je určujúci pre výklad pojmu „schopnosť vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca", spočíva aj v tom, že krajský súd zaradil pojem „možnosť ďalšieho uplatnenia žalobkyne u zamestnávateľa (na pôvodnom pracovisku za pôvodných podmienok)" v napadnutom rozsudku medzi viaceré kritéria, z ktorých sa vychádza pri "určovaní miery" poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca, namiesto toho, aby ho bral ako definičný znak pre výklad pojmu "schopnosť vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca".

19. Záverom navrhla, aby kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zrušuje preskúmané rozhodnutie žalovaného v spojení s prvostupňovým rozhodnutím a vec vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby kasačný súd sťažovateľke priznal úplnú náhradu trov konania.

20. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 28. augusta 2018 žalovaný najmä uviedol miera poklesy pracovnej schopnosti sa posudzuje na výkon konkrétnej pracovnej činnosti, ktorú sťažovateľka vykonávala na pôvodnej pracovnej pozícii. Výklad, podľa ktorého sa schopnosť vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca viaže na pôvodné pracovisko, teda podmienky, v ktorých zamestnanec vykonával pracovnú činnosť považuje za nesprávny. Podľa § 88 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z.z. sa pokles pracovnej schopnosti posudzuje v súvislosti s plnením pracovných činností.

21. V súvislosti s námietkou právneho zástupcu, že sa žalovaný nevysporiadal so skutočnosťou, že zamestnávateľ nepreradil sťažovateľku na iné pracovné miesto zdôraznil, že žalovaný skúma možnosti sťažovateľky vykonávať prácu vzhľadom na jej zdravotný stav, a nie pracovnoprávne vzťahy jej zamestnávateľa.

22. Posudkoví lekári sociálneho poistenia zistili, že sťažovateľka môže aj naďalej vykonávať časť činností pôvodného pracovného zaradenia vo vyhovujúcich mikroklimatických podmienkach. Vzhľadom na predchádzajúce dočasné pracovné neschopnosti a zdravotnú dokumentáciu je nepopierateľné, že sťažovateľka v minulosti trpela častými ochoreniami horných dýchacích ciest už pred nástupom do

práce k zamestnávateľovi, kde sa prejavy ochorenia zvýraznili. Tieto skutočnosti museli posudkovi lekári, ako aj žalovaný zohľadniť.

23. Závery posudkových lekárov považoval za správne, pričom sťažovateľka nepredložila žiaden relevantný dôkaz, ktorý by spochybnil ich správnosť. Záverom navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol a sťažovateľke nepriznal náhradu trov kasačného konania.

24. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 203 ods. 2 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a preto postupom podľa § 462 ods. 2 S.s.p. napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

25. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. septembra 2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

26. Podľa § 153 ods. 4 písm. a) zák. č. 461/2003 Z.z. lekárska posudková činnosť úrazového poistenia zahŕňa posudzovanie poklesu pracovnej schopnosti. Percentuálnu mieru poklesu pracovnej schopnosti pri jednotlivých poškodeniach zdravia v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania zákonom neurčuje. Pracovné postupy posudkových lekárov sú v tomto smere upravené metodickými predpismi Sociálnej poisťovne a je na odbornom zhodnotení konajúceho posudkového lekára, akú konkrétnu mieru poklesu pracovnej schopnosti určí v rámci zákonom stanoveného rozmedzia 0% až 100%. Posudkový lekár pritom vychádza zo zdravotnej dokumentácie poškodeného obsahujúcej doložené odborné nálezy z vyšetrení a hospitalizácií, ako aj z objektívneho vyšetrenia poškodeného vykonaného priamo posudkovým lekárom.

27. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti poškodeného vrátane stanovenia konkrétnej percentuálnej miery tohto poklesu posudkový lekár zohľadňuje stupeň funkčného postihnutia organizmu následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania; pracovnú náplň - profesiogram pracovného zaradenia, v ktorom pracovný úraz alebo choroba z povolania vznikli a kvalitu pracovného prostredia, v ktorom sa pracovné činnosti vykonávali; percento pracovných úkonov popísaných v profesiograme, ktoré môže poškodený s daným funkčným postihnutím vykonávať; zohľadnenie, či bol poškodený preradený na výkon inej práce z dôvodu pracovného úrazu alebo choroby z povolania, resp. či bol s poškodenými ukončený pracovný pomer pre poškodenie zdravia alebo či poškodený môže vykonávať inú prácu; možnosť ďalšieho uplatnenia poškodeného u zamestnávateľa, kde poistná udalosť vznikla, ako aj možnosť uplatnenia na trhu práce s prihliadnutím na dosiahnuté vzdelanie poškodeného. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti posudkový lekár skúma iba pokles pracovných schopností poškodeného voči doterajšiemu pracovnému zaradeniu, v ktorom vznikol pracovný úraz, či choroba z povolania, nie voči všetkým pracovným zaradeniam, ktoré by mohol potenciálne vykonávať. A preto pokles pracovnej schopnosti na účely úrazovej renty môže byť ohodnotený iným percentom poklesu pracovnej schopnosti, ako bude miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na účely invalidity na to isté zdravotné postihnutie.

28. Poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec, ak utrpel pracovný úraz alebo

sa u neho zistila choroba z povolania (§ 83 zákona).

29. Podľa § 8 ods.2 písm. a/ zákona choroba z povolania podľa tohto zákona je choroba uznaná príslušným zdravotníckym zariadením, zaradená do zoznamu chorôb z povolania uvedeného v prílohe č. 1, ak vznikla za podmienok uvedených v tejto prílohe zamestnancovi pri plnení pracovných úloh.

30. V zmysle § 85 zákona zamestnanec, ktorý v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania bol uznaný za dočasne práceneschopného, má nárok na úrazový príplatok od prvého dňa dočasnej pracovnej neschopnosti, ak má nárok na náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti podľa osobitného predpisu alebo nárok na výplatu nemocenského z nemocenského poistenia.

31. Podľa § 88 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. poškodený má nárok na úrazovú rentu, ak v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania má viac ako 40-percentný pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť zamestnanca alebo činnosť osoby uvedenej v § 17 ods. 2 (ďalej len "pokles pracovnej schopnosti") a nedovršil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

32. Podľa § 88 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. pokles pracovnej schopnosti sa posudzuje na účely odseku 1 v súvislosti s plnením pracovných úloh uvedených v § 8 ods. 4 alebo s činnosťami uvedenými v § 17 ods. 2, alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami. Pokles pracovnej schopnosti sa opätovne posúdi, ak sa predpokladá zmena vo vývoji pracovnej schopnosti. Pri posudzovaní poklesu pracovnej schopnosti sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu.

33. Podľa § 8 ods.4 písm. a/ zákona plnením pracovných úloh je výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru.

34. Z citovaných ustanovení vyplýva, že pre posúdenie nároku na úrazovú rentu je rozhodujúci pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť pri výkone pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru, t.j. činnosti vykonávanej za podmienok uvedených v prílohe č.1 pri plnení pracovných úloh. Doterajšou činnosťou v zmysle uvedeného u sťažovateľky bola práca pekárky, pri výkone ktorej vznikla choroba z povolania: alergické choroby horných dýchacích ciest s dokázanou precitlivosťou na alergény z pracovného prostredia.

35. Z pracovnej rekomandácie v posudku posudkového lekára ústredia z 20. apríla 2016 vyplýva, že sťažovateľka, ktorá bola zamestnaná ako pekárka-kuchárka môže vykonávať prácu len v prostredí bez múčnych alergénov v ovzduší bez nadmernej prašnosti a chemických exhalátov, bez expozície ofenzívnym alergénom a v nevyhovujúcich mikroklimatických podmienkach. Pre uvedené obmedzenie môže vykonávať prácu s ďalej uvedenými obmedzeniami, napr. príprava jedál studenej kuchyne. K obdobným záverom došiel posudkový lekár aj v posudku zo dňa 12.07.2016.

36. V tejto súvislosti sťažovateľka správne poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/133/2016 zo dňa 30.05.2018, podľa ktorého je „účelom úrazovej renty (rovnako ako náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti podľa predchádzajúcich predpisov) nahradiť, resp. zmierniť pokles zárobku poistenca, ku ktorému došlo v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania po jeho opätovnom zaradení do pracovného procesu a kompenzovať tak pokles schopnosti vykonávať doterajšiu činnosť, t. j. činnosť vykonávanú pred vznikom choroby z

povolania alebo pred pracovným úrazom. Schopnosť vykonávať doterajšiu činnosť ako robotnícke povolanie treba na účely nároku na úrazovú rentu posudzovať s prihliadnutím na potrebnú kvalifikáciu, obsah pracovnej činnosti a podmienky (prostredie), za ktorých bola vykonávaná doterajšia činnosť súkárky hodvábu a zdravotný stav ovplyvnený chorobou z povolania.“

37. Z posudku však nevyplýva, ako posudkový lekár dospel k záveru o 75 %-nej miere poklesu pracovnej schopnosti pri neschopnosti sťažovateľky ďalej vykonávať doterajšiu prácu pekárky, ktorá v zmysle záznamu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Trnave (č.l. 28; jeho obsahom je aj popis pracovnej činnosti), hoc podľa pracovnej zmluvy zamestnaná ako kuchárka (s dohodnutou náplňou práce: príprava tepelne upravovaných jedál a studenej kuchyne) takmer celú pracovnú dobu vykonávala pracovnú činnosť pekárky, spracúvajúcej pekárske výrobky z múky. Z uvedeného záznamu tiež vyplynulo, že aj v prípade výpomoci v kuchyni, t.j. mimo jej obvyklej činnosti, bola väčšinou poverená prípravou múčnych jedál. Percentuálne vyjadrenie poklesu schopnosti vykonávať doterajšiu pracovnú činnosť podľa názoru kasačného súdu tiež nie je zrozumiteľné a logicky odôvodnené, pokiaľ posudkový lekár pri jeho odôvodnení vzal do úvahy činnosti, ktoré sťažovateľka s poukázaním na vyššie uvedený záznam vôbec nevykonávala, a tieto následne uviedol ako činnosti, ktoré môže naďalej vykonávať.

38. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď žalobou napadnuté rozhodnutia žalovaného považoval za súladné so zákonom a správnu žalobu zamietol. Nakoľko samotné preskúvané rozhodnutie trpí vadami, ktoré ho činia nezákonným, kasačný súd nezrušil napadnutý rozsudok, ale považoval za potrebné rozhodnúť v zmysle § 462 ods. 2 v spojení s § 457 ods. 1 S.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

39. V ďalšom konaní bude úlohou žalovaného vysporiadať sa s otázkou poklesu pracovnej schopnosti u sťažovateľky vo vzťahu k pracovnej činnosti, ktorú táto vykonávala pred vznikom choroby z povolania. Podľa § 462 ods. 2 S.s.p. ak kasačný súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy nie je v súlade so zákonom, a krajský súd žalobu zamietol, môže rozhodnutie krajského súdu zmeniť tak, že zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vec mu vráti na ďalšie konanie.

40. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 S.s.p. tak, že sťažovateľke, ako úspešnému účastníkovi konania o kasačnej sťažnosti, trovy tohto konania priznal. V zmysle § 175 ods. 2 S.s.p. v spojení s dôvodovou správou k § 467 S.s.p. (teleologický výklad) o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.